

dr hab. Piotr Kępiński
Dziedzina: sztuki muzyczne
Dyscyplina artystyczna: instrumentalistyka
Miejsce pracy: Akademia Muzyczna
im. F. Nowowiejskiego w Bydgoszczy

Bydgoszcz, 30.11.2018 r.

Recenzja w przewodzie doktorskim mgr. Błażeja Kwiatkowskiego

Zleceńodawca recenzji

Akademia Muzyczna im. I. J. Paderewskiego w Poznaniu, Wydział Instrumentalny -
pismo Dziekana, prof. zw. dr hab. Alicji Kledzik, z dnia 03.10.2018 r. Zlecenie podjęte na
podstawie art. 14 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 14.03.2003 r. o stopniach i tytule naukowym
oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki, tekst jednolity (Dz. U. 2016 poz. 882)

Dotyczy

Uchwały Rady Wydziału Instrumentalnego z dnia 20 marca 2017 r. w sprawie:

- wszczęcia na wniosek Pana mgr. Błażeja Kwiatkowskiego przewodu na stopień doktora sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka
- wyznaczenia promotora
- wyznaczenia recenzentów

Do wspomnianego wyżej pisma Dziekana Wydziału Instrumentalnego dołączone były:

- praca doktorska pt. *Fortepianowe środki ekspresji w twórczości Jerzego Sokorskiego na przykładzie wybranych dzieł kompozytora*
- dzieło artystyczne nagrane na płycie CD
- praca doktorska w formie elektronicznej nagrana na płycie CD

- wymagana dokumentacja w formie papierowej z dołączoną płytą CD (Fryderyk Chopin - pieśni, DUX 1282), w nagraniu której Pan Błażej Kwiatkowski wykorzystał historyczny instrument
- kopia Uchwały Rady Wydziału Instrumentalnego AM w Poznaniu o wszczęciu i wyznaczeniu promotora w przewodzie doktorskim mgr. Błażeja Kwiatkowskiego
- kopia Uchwały Rady Wydziału Instrumentalnego AM w Poznaniu o wyznaczeniu pierwszego recenzenta w przewodzie doktorskim mgr. Błażeja Kwiatkowskiego
- kopia Uchwały Rady Wydziału Instrumentalnego AM w Poznaniu o wyznaczeniu drugiego recenzenta w przewodzie doktorskim mgr. Błażeja Kwiatkowskiego
- kopia Uchwały Rady Wydziału Instrumentalnego AM w Poznaniu w sprawie zmiany programu dzieła artystycznego w przewodzie doktorskim mgr. Błażeja Kwiatkowskiego

Podstawowe dane o kandydacie

Pan mgr Błażej Kwiatkowski urodził się ██████████ w Toruniu. W tym samym mieście ukończył Ogólnokształcącą Szkołę Muzyczną I st. w Zespole Szkół Muzycznych im. Karola Szymanowskiego w klasie fortepianu Olgi Sajdłowskiej oraz OSM II st. w klasie mgr. Roberta Matusiaka. Z wyróżnieniem ukończył studia pianistyczne I st. w Akademii Muzycznej im. I. J. Paderewskiego w Poznaniu w klasie prof. dr. hab. Andrzeja Tatarskiego, a studia II st. w klasie prof. dr. hab. Andrzeja Tatarskiego oraz dr. hab. Macieja Pabicha na tej samej uczelni, również z wyróżnieniem. Brał też udział w licznych warsztatach i kursach mistrzowskich, kształcąc się u wybitnych pedagogów, takich jak Reiner Becker, Peter Feuchtwanger, Paul Gulda, Martin Hughes, Andrzej Jasiński, Janusz Olejniczak, Tim Ovens, Katarzyna Popowa-Zydroń, Jerzy Sterczyński.

Pianista w podsumowaniu swojego dorobku artystycznego nie wspomina o osiągnięciach konkursowych, ale zdradza zainteresowanie wykonawstwem na instrumentach dziewiętnastowiecznych. W 2016 roku ukazała się płyta zawierająca komplet pieśni Fryderyka Chopina. Do nagrania Pan mgr Błażej Kwiatkowski wykorzystał instrument marki Broadwood z 1847 r. Solistami są Elżbieta Nowotarska-Leśniak, Justyna Reczeniedi oraz Marcin Bronikowski. Jest słuchaczem III roku Studiów Doktoranckich w Akademii Muzycznej im. I. J. Paderewskiego w Poznaniu.

Od 2015 r. współpracuje jako pianista-korepetytor z klasą śpiewu solowego prof. Jagny Sokorskiej-Kwika. Obecnie pracuje też jako nauczyciel gry na fortepianie oraz akompaniator w Publicznej Szkole Muzycznej I st. w Górsku.

Ocena pracy doktorskiej

Na pracę doktorską mgr. Błażeja Kwiatkowskiego pt. *Fortepianowe środki ekspresji w twórczości Jerzego Sokorskiego na przykładzie wybranych dzieł kompozytora* składają się: dzieło artystyczne w postaci płyty CD Audio oraz praca pisemna. Na płycie zarejestrowano następujące utwory Jerzego Sokorskiego:

1. **Gawot** (fortepian solo)
2. **Wariacje** (fortepian solo)
3. **Fantazja na obój i fortepian**
4. **Nie mów nic**, sł. Stanisław Młodożeniec
5. **Dwa wiatry**, sł. Julian Tuwim
6. **Maj 1939**, sł. Antoni Słonimski
7. **Tęsknota**, sł. Leopold Staff
8. **W pociągu**, sł. Władysław Broniewski
9. **Cisza morska**, sł. Adam Mickiewicz
10. **Z pamiętnika Zofii Bobrówny**, sł. Juliusz Słowacki

5 Pieśni ludowych:

11. I. **A w tym lasku**
12. II. **W zielonym gaju**
13. III. **Wesoła, wesoła nocka**
14. IV. **Co ty masz dziewczyno**
15. V. **Oj, hasał ci ja**

Suita góralska (fortepian solo)

16. I. **Marsz zbójnicki**
17. II. **Drobny**
18. III. **Krzesany**
19. IV. **Aria**
20. V. **Finale**

21. ***Ginkgo biloba***, sł. Johann Wolfgang von Goethe, przeł. J. Sokorski

22. ***Skroń znużoną pochylam***, sł. Bolesław Leśmian

23. ***Święta dziewczynko z zapalkami***, sł. Jan Twardowski

24. ***A potem***, sł. Krzysztof Kamil Baczyński

25. ***Niebo***, sł. Jan Lechoń

26. ***Kobieta trzymająca wagę***, sł. Jacek Kaczmarski

Wykonawcy: Justyna Reczeniedi - sopran (5, 8, 21-26)

Adam Kruszewski - baryton (4, 6, 9, 10)

Zbigniew Malak - tenor (7, 11-15)

Paulina Dołęgowska - obój (3)

Błażej Kwiatkowski - fortepian

Nagrania dokonano w Studio Koncertowym Polskiego radia im. Witolda Lutosławskiego w dniach 19 kwietnia, 23 i 30 maja oraz 2 czerwca 2018 r.

Realizacja nagrania: Julita Emanuiłow

Pracę pisemną w roli opisu dzieła artystycznego autor podzielił na trzy części. Pierwsza przedstawia sylwetkę Jerzego Sokorskiego oraz zarys jego twórczości. Biografia jest bogata, zgrabna w formie i właściwie udokumentowana. W drugiej części odnajdujemy definicje fortepianowych środków ekspresji i ich uszczegółowienie w odniesieniu do pieśni Jerzego Sokorskiego. Już na tym etapie można dostrzec harmonijną spójność przedstawionych założeń z szatą brzmieniową pianistycznej warstwy załączonego nagrania. Szczególnie rozpoznawalne w grze Pana mgr. Błażeja Kwiatkowskiego zdają się być główne przesłanki szkoły wokalne Ady Sari oraz subtelność kompozycji Chopina i Debussy'ego. W trzeciej części autor podejmuje się przemyślanej analizy wszystkich zarejestrowanych na omawianej płycie utworów. Drobiazgowość analizy znakomicie dostosowano do ilości dzieł oraz rozmiarów pracy pisemnej. Zawiera ona cenne spostrzeżenia, które nie są jedynie pożywką muzykologiczną, ale potrafią też rzucić rozstrzygające światło na wiele wątpliwości pojawiających się podczas praktyki wykonawczej.

Wnikliwie punktowane ślady kompozytorskich narzędzi oraz wielowarstwowość wniosków z analizy tworzą z ostatniego rozdziału swoisty dowód na artystyczną wartość opisywanych dzieł, a tym samym potwierdzają wysokie umiejętności warsztatowe kompozytora. Całość pisemnej części pracy doktorskiej ujęta jest czystym, wyrafinowanym i jednocześnie komunikatywnym językiem. Bogactwo słów współgra z bogactwem treści, a żaden z fragmentów dość obszernego opisu nie wydaje się być nadmiarowy.

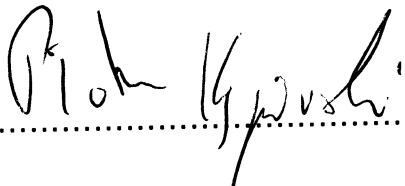
Dzieło artystyczne zawarte na płycie CD Audio cechuje bardzo dobra jakość dźwięku, choć wkradły się brzydkie przesterowania (ścieżka 4 czas 1:23, ścieżka 19 czas 0:44). Punkt akustyczny między utworami przesuwają się nieco przy zestawieniu gry solistycznej i kameralnej, ale wiemy z opisu, że nagrania te nie pochodzą z jednej sesji. Odbiera to słuchaczowi iluzję jednego recitalu, nie burząc jednak pozytywnego wrażenia, jakie wykonawca stworzył, rozważnie dobierając dzieła. Mimo, iż kolejność utworów uwarunkowano chronologią ich powstania, płyta nie traci walorów formy recitalu, który pomaga nam prześledzić w skrócie rozwój warsztatu i stylu kompozytorskiego Jerzego Sokorskiego. Nagrane utwory na fortepian solo, a zwłaszcza Gawot, cechuje pewna powściągliwość w warstwie emocjonalnej. Choć jest to gra wrażliwa, pełna subtelnej piękna, w zestawieniu z liryką wokalną instrumentalną, jawi się jakby w odcieniach szarości. Przeciwwstawiają się temu jedynie Wariacje, które przywodzą na myśl słynne Wariacje b-moll op. 3 Karola Szymanowskiego. W nich chwilami słychać majestat pełnoprawnego artystycznego arcydzieła, mogącego nawiązać dialog nawet z najpiękniejszymi pieśniami Sokorskiego. Profesjonalnie wykonana partia fortepianu w *Fantazji na obój i fortepian* pozwala cieszyć się tym skromnym, ale wartościowym dziełem. W pieśniach można w pełni rozkoszować się dobrą pianistyką mgr. Błażeja Kwiatkowskiego, zwłaszcza w pieśni *Tęsknota*, choć w moim odczuciu brakuje tam jeszcze szczypty szaleństwa. Doskonała synchronizacja czasu okraszona poetyckimi subtelnościami to cechy, które występują zasadniczo w warstwie pianistycznej wszystkich nagranych na omawianej płycie pieśni. Szczególnie pięknie brzmi 5 pieśni ludowych. Gra pianisty wskazuje nie tylko na jego doskonałe panowanie nad brzmieniem instrumentu, ale również ukazuje niemal organiczne odczuwanie wokalnego oddechu. Suita góralska na fortepian solo robi wrażenie wartościowego dzieła, choć okraszona większą kreatywnością wykonawcy, mogłaby wspinać się na wyższy pułap. Nieco rażący brak śpiewności na początku *Arii* z biegiem utworu łagodnieje i część ta kończy się pięknie. Na pikanterii tej może zyskałyby inne elementy cyklu, ale robią wrażenie nieco stonowanych i wycofanych.

Skrzydeł na powrót pianista dostaje w kolejnych pieśniach. Szczególnie efektownie przedstawia się *A potem*, gdzie artysta łącząc dość zawiłą warsztatowo strukturę z artykulacyjną perfekcją, nawet przez chwilę nie dryfuje poza czas muzyczny solistki.

W podsumowaniu z przyjemnością stwierdzam, że omawiane dzieło artystyczne utrwalone na CD to profesjonalne nagranie wartościowej muzyki. Ogromna praca jaką pianista włożył w dobór i przygotowanie utworów do sesji nagraniowej, budzi mój szczerzy podziw. Nagrywanie niewydanych jeszcze utworów, często z własnoręcznie korygowanych rękopisów, jest pracą dla odważnych i w pełni świadomych artystów. Za takiego muzyka Pana mgr. Błażeja Kwiatkowskiego uważam.

Konkluzja

Niniejszym stwierdzam, że Pan mgr Błażej Kwiatkowski przedstawił oryginalne dokonanie artystyczne i wykazał się obszerną wiedzą w zakresie problematyki poruszanej w rozprawie doktorskiej. Ze sposobu, w jaki definiuje zjawiska muzyczne i rozwiązuje problemy wykonawcze wnioskuję, iż posiada umiejętności niezbędne do wejścia na ścieżkę samodzielnej pracy artystycznej. Pan mgr Błażej Kwiatkowski spełnił bez zastrzeżeń wymagania ustawy. Pracę doktorską Pana mgr. Błażeja Kwiatkowskiego z satysfakcją przyjmuję.

.....